

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in

Ljubljanska knjižnica,
Ljubljana

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 120 D, za pol leta 60 D, za četrt leta 30 D, mesečno 10 D, za inozemstvo 150 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 20. marca 1923.

ŠTEV. 33.

Opatijski pregovori.

V minulem tednu je prejelo ministrstvo zunanjih zadev oficijelna poročila o popolni in definitivni izpraznitvi vse tretje dalmatinske cone. V tretjo cono so spadale, kakor znano, manjše mestnosti Dalmacije in hrvaškega Primorja z mestom Sušakom. Vsi ti kraji so pripadli naši državi na podlagi rapalske pogodbe. Koliko diplomatskih not, koliko prerekanja je povzročila ta nesrečna tretja cona, od katere se naši dobri sosede nikakor niso hoteli ločiti. Res, da so imeli Italijani zbog Reke in Zadra največji interes na tem, da so držali te kraje okupirane v svojih rokah, toda mnogo je v tem oziru vendar krivo tudi popustljivost, šibkost in pomanjkanje vsake energije v zunanji politiki naše vlade, da so ostale te pokrajine toliko časa pod tujevo peto. Z izvršitvijo evakuacije so Italijani vendar enkrat prenehali od nasilja, ki so ga izvrševali nad nami toliko časa s tem, da niso hoteli izpolniti rapalske pogodbe, ki vsebuje v tem oziru popolnoma jasna določila, ki ne potrebujejo prav nobenih komentarjev. Sicer je ostalo sporno še vprašanje Baroša in Delte, toda to vprašanje ni za nas sporno in upamo, da bodo tudi Italijani uvideli da se tudi teh krajev ne da držati dolgo časa pod okupacijo in da bodo tudi glede teh krajev izpolnili dolžnosti, katere jim nalaga rapalska pogodba. Stališče vseh naših merodajnih faktorjev glede evakuacije Baroša in Delle je upravičeno in nesporno, kajti Baroš in Delta sta bistvena dela Sušaka in pod evakuacijo Sušaka nikakor ne razumemo, samo izpraznitev večjega ali manjšega dela mesta, ampak tudi evakuacijo in odstop Delle in Baroša. Dokler se naše izmedsebojne pogodbe izhajajoče pravice ne izpolnijo ne smemo pustiti v Reko niti enega samega vagona. Najprej se mora izvršiti evakuacija Delle in Baroša, šele potem se naj uredi železniški promet in druga vprašanja glede Reke. Z ureditvijo železniškega vprašanja, z vzpostavitvijo normalnih zvez med Jugoslavijo in Reko bo ustvarjena važna osebna in tovorna pot do največje in najboljše luke na Jadranskem morju.

S pridobitvijo novih pokrajin se je naša morska obala izpopolnila, nje dolžina je sedaj že znatna, razprostira se od Reke čez hrvaško Primorje, Sibenik, Split, Dubrovnik, Kotor in do Ulčina, skrajne točke pod Crno goro. Naša obala meri danes približno 600 km. Ker niso imeli prejšnji gospodarji Avstro-Madžari nobenega večjega interesa za morsko obalo, ampak so izkoriščali samo luki Trst in Reko, in se niso za druge manjše luke sploh brigali, niso druga mesta v hrvaškem Primorju in v Dalmaciji napredovala tako, kakor bi lahko napredovala pod drugim gospodarstvom, zbog njih ugodne lege. Samo brezbriznosti Avstro-Madžarov, katerim je ležala bolj na srcu Albanija nego li naša jugoslovanska obala se imamo zahvaliti, da nimajo ti kraji še danes železniške zveze s svojim zaledjem in s celo našo zemljo. Prva naloga, katero narekujejo naši državi tako najvažnejši gospodarski, kakor tudi strateški oziri je, da skrbi ne samo za to, da se zgradijo nove železniške proge, ki spojinjo notranjost naše države z našo morskobalo, ampak tudi, da se čim prej zgradijo nova pristanišča, ozi-

roma, da se že obstoječa, razmeram primerno razširijo in obnovijo. Za izvršitev te naloge so naravno potrebne velikanske sile, katere bo naša država pri današnjih razmerah jedva li mogla dobiti. Vsekakor menimo, da bi bila to ena najglavnejših nalog, katere bi se morala lotiti naša vlada in za izvršitev katere bi se ne smela baš nobenih žrtev. Toda tudi ako bomo v doglednem času dobili vsaj najpožrebnejši kapital na razpolago, bo trajalo vendar precejšnjo vrsto let, predno bomo sezidali primerna pristanišča, predno bomo razširili naše železniško omrežje ter ga razprostrli do morske obale. Do tedaj pa nam ne ostane ničesar drugega nego, da izkoristimo to, da se poslužimo tega, kar imamo, kar nam je na razpolago, da moremo izkoristiti v prid našega gospodarstva in naših državnih interesov. V tem oziru je danes za nas pridobitev Sušaka največje važnosti. Če pa govorimo o Sušaku mislimo naravno ljudi na Reko, ki bo v smislu mednarodnih pogodb zadobila značaj samostojne države in ki bo kmalu potem, ko se reši italijanskega nasilja postala največja luka z izrecno samo jugoslovanskim licem. Res je Italija do danes veliko potrosila in bo skušala, kot navidezno največja upnica Reke izvrševati največji vpliv nad malo državo, ter ji počasi dati popolnoma italijanski karakter, toda široki, katere je imela Italija glede Reke niso prišli v prid niti Reki, niti Rečanom. Kar je Italija potrosila, je potrosila vse za bedasto politiko d'Annunzija in njegovih fašistov, ki imajo na vesti vso ono nesramno italijansko gonjo na Reki in vso velikansko škodo, ki so jo napravili mestu in pristanišču s svojim nasilnim poslopanjem. Italija je s svojimi četami in s potuho, katero je dala fašistom, samo preprečila delovanje zakonitih zastopnikov reškega prebivalstva. Zato pa Italija ne more zahtevati od Reke prav ničesar in Reka ne bo povrnila Italiji nikdar njenih lir, potrošenih samo za vzdrževanje stanja, ki je oviralo Reko pri do novega življenja na njenih svobodnih tleh. Na Reki se bo odprlo našemu gospodarskemu delovanju najširše polje. Tukaj je veliko in moderno izdelano pristanišče, ki je spojeno z zaledjem s prvorazredno železnico, ki pelje skozi naše najbolj plodovite kraje. Ona veže Gorski Kotor s plodovitimi podravskega in posavskimi poljanami in Sremom. Ta železnica spaja naša mesta: Ljubljano, Karlovac, Zagreb z Beogradom, Vojvodino, Srbijo in Bosno. Vsi ti kraji in mesta imajo sedaj že gofovo cesto do morja, imajo najboljše pristanišče na razpolago. Veliko premalo se ocenjuje važnost teh pridobitev, ki so za našo državo vitalnega pomena, ki otvarjajo naši državi pot v široki svet in ji dajo značaj prave pomorske države. Delo naše delegacije na opatijskih pregovorih bi bilo gotovo mnogo lažje ako bi čutili naši delegati za seboj močno zaledje, ako bi slišali za svojim hrbtom krik širokih mas, ki zahtevajo, da se nam dá to kar je naše, da se pusti proste roke naši delavnosti in podjetnosti tam, kjer bi po vseh pravicah morali biti mi sami in za našo državo izključni gospodarji. Zato vzdramimo se, izkoristimo moment, da rešimo vsaj to, kar se za sedaj še da rešiti, da ne pridemo prepozno!

Naša pošta.

Če je razvoj našega poštnega obrata nekako merilo za kulturni napredek narodov, potem je naš narodni poslanec, ki je povodom budžetne razprave v parlamentu z uničujočo kritiko nad poštnim zavodom, naši domovini kratkoma odredel vsako pravico se uvrstiti med posvelno napredujoče države.

Bridka resnica objavljena iz najvišjega foruma javne kritike se žalibože ne da utajiti; naša pošta očitno nazaduje, in dan za dnevom se ponavljajoče pritožbe in kritike, dokazujejo jasno, da v celem ustrojstvu tega prevažnega zavoda marsičesar ni v redu.

Važnost zadeve zasluži, da se stvar temeljito razmotriva, da spozna tudi širša javnost vzroke, ki pospešujejo nazadovanje. oziroma ovirajo napredek zavoda, ki naj bi služil posredovanju kulture, povzdigu gospodarstva in blagostanja posameznika in skupnosti v državi.

Ko bi bil dofitni poslanec utemeljeval svojo pikro obsodbo, poseči bi bil moral precej globoko v ustrojstvo našega poštnega zavoda ter pojasniti na obširno vse napake, ki povzročujejo, da smo v poštoprometnem oziru srečno prispeli do srednjeveških razmer.

Poštnega zakona namreč še sploh nimamo, logično, da tudi enoneda poštnega reda še pogrešamo, v obče se vrši promet po pravilih poštnih uprav, prejšnjih držav na ozemlju naše kraljevine.

V tem oziru smo brezdvomno v Evropi brez konkurence, če si upamo sploh stopiti v tekmo s katerokolišibodi poštopravo. Upravni aparat je slab, nesposoben, ta trditve ne potrebuje posebnih dokazov, saj dejstva govore. Kot najbolj prizadebi sloji se pridružimo v polnem obsegu uničujoči kritiki, ki se je izrekla v parlamentu, pa kot strokovno glasilo slovenskega trgovstva si pridržimo pravico in nalogo to obsodbo utemeljevati, ter vzbuditi v javnosti osobito pa pri merodajnih činiteljih ono pozornost na zadevo, ki jo taka važna ustanova zasluži.

Poštna služba zahteva po svoji naravi, kakor pač vsako podjetje, v prvi vrsti strokovno izkušene in izobražene upravne in izvršilne moči.

Ko bi bila uprava naše pošte, od najvišje inštanace doli poverjena strokovnjakom, ki imajo smisel za pravi smoter zavoda, ter potrebno sposobnost, bi sedanjih žalostnih razmer v poštoprometu naše države ne bilo.

Neda se tajiti, da je imela naša poštoprava težkoče, ko je bilo treba izjednačiti poslovanje v pokrajinah, ki so bile prej pod drugimi upravami, ta izjednačba sicer še do danes povsem ni izvršena, pač pa so se razmere v obratu, približale onim, ki so bile običajne o prej najbolj slabo upravljenih pokrajinah, na škodo ostalim delom države.

Ustrojstvo naše pošte ni nič boljše in nič slabše, kakor v inozemstvu, pa očitno je zanemarjena vodilna misel, ki bi naj bila začrtana v glavni nalogi poštnega zavoda: služiti kulturnemu napredku, socialnemu povzdigu, in obči prosveti. Mesto te blagodejne institucije, koje poslovanje je vedno odsev kulturne ocenitve, pa imamo podjetje, ki služi državi kot pridobitni pripomoček in pomaga vzdrževati s svojimi dohodki njeno gospodarsko ravnotežje.

Na tak način je ostala naša pošta odvisno podjetje, ki se po omenjenih načelih do skrajnosti izrablja.

Treba bo zastavili vse sile, da se zasužura poštoprometu zavodu gospodarska neodvisnost, in se mu prizna odločilna važnost v javnem življenju.

Ko doseže naša pošta to priznanje, se bodo našla tudi sredstva, da se poveri odločilna usoda njene uprave nepristransko sposobnim možem.

Dajmo poštoprometu zavodu v državi popolno samoupravo, kakor to zahteva podjetje, ki naj v velikopoteznih akcijah deluje v uspešni doseg svojega namena!

Da je naša država v naziranju, pošto kot pridobitno podjetje izkoristi, docela osamljena, nam kažejo vzgledi tujih dežel, že samo ta dokaz bi zadostoval za prepričanje, je naše načelo napačno, iz gospodarskih ozirov in po stvarnem predudarku, celo škodljivo, kakor nas, žalibože, iskušnje uče.

Samouprava poštnega zavoda je v prvi vrsti izražena v popolnoma samostalnem razpolaganju svojih dohodov, kakor je to pač običajno pri vsakem drugem neovisnem podjetju; samo na ta način ozdravi ta zavod, da bo deloval po naravno mu začrtani nalogi v blagor naroda in države.

Da pa računajo finančni politiki z neposrednimi dohodki iz poštnega v poravnavo gospodarskega primanjkljaja v državnem proračunu, je usodapolna napaka, in dokaz kralkovidnosti, ker je pod tem vidikom izključeno, da se zavod, času in potrebam primerno, razvije, če majo njegove blagajne samo viden odlok, ki mu življenske sile suši.

Zjediniti glavno nalogo poštnega zavoda v smislu kulturnega napredka v okviru lastnega budžeta z zahtevami gospodarsko - ekonomičnih načel, pa bi bila stvar takih mož, ki po svoji izobrazbi, iskušnji in značaju jamčijo za uspešno delovanje v upravi tega obširnega podjetja.

Da bi juridična fakulteta take sposobnosti posredovala, menda nihče ne bo zagovarjal, in če vidimo danes v naši poštopravi še juriste odločevali jim v očigled doseženih uspehov kljub akademičnega znanstvenega diploma ne moremo pripoznati prave sposobnosti za upravno stroko v poštoprometu.

Poštopromet v svojih raznovrstnih poslovnih panogah je znanost, ki jo ni pridobiti iz pandektov in se ne dokazuje v rigorozah pred fakultetnim zborom, ampak je uspeh strokovnih študij, praktičnega dela, predvsem pa duševne poglobitve v snov ter osebnih talentov.

Na podlagi teh predpogojev poklicani možje bodo dali zavodu moderno obliko, ter ga dovedli gmočno in stvarno do veljave in ugleda.

Načelu podjetja stoječ, mora uradnik poslovanje zavoda poznati v vseh strokah na drobno; vsaj taka načela smo vajeni v vseh podjetjih, samo pri naši poštoprometu si tega ne upamo trditi.

Pod uplivom takega vodstva se bo strokovna izobrazba izvršilnega osebja v prometu tudi dvignila na primerno višino.

Uspeh vsakega podjetja, osobito pa v obširnosti in važnosti pošte, je v drugi vrsti odvisen od ekonomičnega gospodarstva, ki se izraža v spretni izrabi razpoložljivih sredstev.

Naš poštoprometni zavod je še premlada ustanova, da bi brez izdatnih in-

vestilicij izhajal, oziroma odgovarjala modernemu napredku v prometu logično torej, da ni računali s pribitki njegovega poslovanja, ko zahteva obrat stvarne obnovitve in razširitev obrabljanih neprimernih pripomočkov.

Naša uprava se v tem oziru ne more odlegniti tujim vzgledom, ki nas uče, kaj zahteva danes moderni obrat, in kako se v njem gospodari.

Ilozemstvo nam predločuje predvsem velikopoteznost, če se gre za vzdrževanje poštnega obrata, kakor ga zahteva kulturni napredek.

V birokratični ozkosrčnosti zadržimo pa vsak pokret do kulturnega napredovanja.

Fr. Zelenik:

Premoženje in dohodki.

Ta dva pojma igraja v življenju ne samo podjetnika, ampak v življenju vsakega človeka veliko vlogo, vendar je ta različna, kakor je različna oblika premoženja. Trgovec in podjetnik potrebuje za svoj obrat realno premoženje ter tvori to premoženje temelj dohodkom.

Premoženje trgovca ali podjetnika ima razne naloge v podjetju. Del premoženja se porablja kot obratna glavica, del pa kot naložna glavica. Pojem naložna glavica označuje tisti del premoženja ali glavice, kateri služi v stalni obliki podjetju, tedaj oprava, stroji, gonilne naprave, poslopja itd. Ti deli premoženja služijo v ti obliki stalno, ali vsled rabe izgubivajo na vrednosti. Ta izguba se vpoštevava v knjigovodstvu z odpisi. Visokost odpisa se ravna po obrabi. Največji odpis je potreben pri opravi, manjši pri strojih in najmanjši pri stavbah. Seveda so tudi v tem precejšnje razlike. Vsekakor pa davčni zakon predvideva predpise in določa celo postavke, katere se pri davčnih napovedih ne smejo prekoračiti.

Obratna glavica se pa izpreminja in čimvečkrat se ta izprememba izvrši, boljše gre trgovca ali podjetje. — Obratno glavico tvorijo stvarni premoženjski deli in terjatve. Tem premoženjskim delom pravimo aktiva, dolgovi pa tvorijo pasiva. Vsi deli obratne glavice, izvzemši denar, imajo za nas pri nabavi drugačno vrednost kot pri prodaji. Ako prodamo blago za večjo vrednost kot smo nabavili, tedaj smo prodali z dobičkom. Ako pa prodamo za manjšo vrednost, kakor je blago nas stalo, tedaj je izguba. Razlika med nabavno in prodajno ceno je tedaj lahko izguba ali dobiček. To

je sicer zelo jasno, vendar neštetih tega nočejo razumeti, ampak mislijo, da je vse zaslužek, kar trgovec dobi za blago. Zato pa rastejo »samopomoči«, katere potem tudi hitro propadajo. Vsako podjetje pa ima z obračovanjem »obratne troške«, kateri zmanjšujejo uspeh dela (dobiček) ali povečujejo izgubo.

Premoženje ali glavica je lahko različne vrste in se tudi različno izkorišča.

1. Dobiček je dohodek iz industrijskega, obrtnega ali trgovskega podjetja;

2. zemljiška renta je dohodek iz zemljišča;

3. hišna renta je donos stanovanjskih hiš;

4. obresti so dohodek iz naloženega denarja. Obresti plačuje tisti, kateri si izposodi denar.

5. Mezda in plača je dohodek fizičnega, kateri daje svojo delovno (fizično ali duševno) silo na razpolago drugim.

Kakor vidimo, ima obratna ali pridobitna glavica lahko najmanj pet oblik. Pred vojno so igrale obresti veliko vlogo, varčevanje je bilo jako razširjeno, ker prihranjen denar je nesel lepe obresti, ki so bile nekaj vredne. Danes je varčevalec na najslabšem. Kdor je varčeval in je imel pred vojno lepo premoženje, pa tega ni spravil v drugo obliko, je danes berač. Pridobili so posestniki zemljišč, kateri vlečejo danes imenične dohodke iz svoje zemlje. Obogateli so tudi posesniki hiš, vendar to premoženje se izraža le v visokih številkah, ali ne nese, ker tisti, ki porabljajo to premoženje in kateri dajejo svojo delovno moč drugim v izrabljanje, nimajo takih dohodkov, da bi lastnikom hiš lahko plačevali najemnine, katere bi številčno odgovarjale vrednosti, izraženi v povojnih številkah. Na najslabšem je duševni delavec. Danes se duševno delo ne ceni in ne plača. Zato pa duševni delavec ne napreduje, nasprotno, propada.

Kar sem do sedaj navedel, rabimo v knjigovodstvu.

Poraba glavice, njeno premikanje in izpreminjanje se mora videti v trgovskih knjigah. Knjigovodstvo mora beležiti vsako izpremembo premoženjskih delov pa tudi vsako izpremembo premoženja samega, ako naj je knjigovodstvo popolno.

TRBOVELJSKI PREMOG IN DRVA

ima stalno v zalogi vsako množino

Družba „ILIRIJA“, Ljubljana
Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

Dr. Ciril Pfeifer:

Točenje vina lastnega pridelka ali vinotoč pod vejo.

Predpisi, ki urejajo točenje vina lastnega pridelka, nazvano tudi točenje pod vejo, in ki so za nekatere kraje precej važni, so javnosti malo znani. Zato jo hočemo z njimi nekoliko seznaniti.

Z okrožnico z dne 17. avgusta 1874 je odločila dvorna pisarna, da je vsakemu na prosto dano, v vsakem letnem času, kakorkoli, kadar koli in po kakršnikoli ceni prodajati ali točiti vino in sadni mošt lastnega pridelka. Ta okrožnica je bila z razpisom dvorne pisarne z dne 2. septembra 1874, št. 1423, razposlana v svrhu objave vsem tedanjim deželnim oblastim. Z N. O. z dne 15. novembra 1833 je bila izdana avtentična interpretacija te okrožnice.

Na imenovani osnovni normi temelji točka a) člena V. uvodnega patenta k obrtnemu redu, glasom katere se določila poslednjega ne nanašajo na točenje lastnega pridelka, ki je v nekaterih deželah na podlagi starejših uredb dovoljeno posestnikom vinogradov in sadovnjakov.

Pojavljajoča se sporna vprašanja in potreba, podrediti točenje pijač lastnega pridelka policijskemu in dohodarstvenemu nadzorstvu, so dovedla do tega, da so bili za posamezne dežele izdani posebni predpisi glede točenja lastno pridelanega vina in sadjevca, ki so liberalno določila dvornega dekreta v marsičem omejili. Za bivše Štajersko sta izšli gubernijalni naredbi od 11. decembra 1833, št. 19.710 in od 9. marca 1836, št. 3775. Izdan je bil v tem pogledu dne 5. aprila 1909 pod št. 22.379/2—1908 poseben interni razpis bivšega c. kr. štajerskega namešništva podrejenim policijskim oblastvom, ki daje za uradno postopanje gotova navodila za izvajanje zgornjih gubernijalnih naredb. Za bivše Kranjsko je izšel razglas c. kr. namešništva z dne 11. avgusta 1853, dež. zak. 1853 drugi del št. 181, ki pride v poštev za politične okraje Novo mesto, Crnomelj, Kočevje, Krško in Lijeta.

Z leta 1881. se je nameravalo to točenje reformirati, vendar do tega še danes ni prišlo.

V novejšem času so bila izdana zopet nekatera navodila političnim oblastvom, ki so deloma osvežila starejše predpise, deloma rešila nekatera sporna vprašanja z ozirom na današnje razmere.

Po predpisih, veljavnih za teritorij bivše Štajerske, ni potrebno za točenje pijač lastnega pridelka tudi sedečim gostom nikako dovoljenje, temveč se mora isto le naznaniti policijskemu nadzorstvenemu oblastvu (političnemu oblastvu) in izvrševati strogo v skladu s policijskimi in zdravstvenimi predpisi. Izvrševali se sme dalje le pri stanovanju pridelovalca v kraju pridelovanja. V prijavi je navesti kraj pridelovanja in stanovanje pridelovalca, vrsto in množino pijače, ki se namerava iztočiti, in čas, v katerem se namerava ta pijača iztočiti. Točiti se sme le vino in sandi mošt. Vzame se torej na znanje in s tem pripusti to točenje le po omenjenih pogoji, to je pred vsem le tedaj, če se pravčasno prijavi in če se vrši pri pridelovalčevem stanovanju v kraju pridelovanja. Pod pridelovalčevim stanovanjem je po sedaj vladajoči praksi razumeiti njegovo stalno bivališče, ne le prehodno za čas točenja. To točenje se mora vršiti pod osebno odgovornostjo pridelovalca in vsled tega osebno, ne tudi po tretji osebi. Zato se mora zahtevati tudi gotova zanesljivost od izvrševalca vinotoča in v slučaju bistvenih zadržkov prijava zavrniti ali pa dovoljenje vezati na gotove pogoje. Dalje se zavne vsaka prijava, ki bi vsled pomanjkljivosti onemogočila ugotovitev obstoja ali neobstoja zgoraj navedenega pogoja glede kraja obratovanja, ali pa otežkočala policijsko nadzorovanje n. pr. vsled nejasne napovedi množine pijače, ki se namerava iztočiti, in časa, v katerem se namerava iztočiti. Zavrne se tudi prijava, ako bi napovedana množina pijače presežala lasten pridelok, vsled česar je od strank zahtevati tozadevno potrdilo pristojnega županstva. Političnemu oblastvu je na prosto dano, da izda iz javnih ozirov glede točenja vina lastnega pridelka posebne varnostno- in zdravstvenopolicijske predpise in utesnitve (n. pr. določitev dnevnega časa obratovanja), in da po potrebi na podlagi ces. patenta od 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, to točenje sploh prepove (n. pr. v slučaju rabuk, pobojev i. sl.). Zagrešeni prestopki se kar najstrože kaznujejo, to pa zato, da se prepreči zloraba ugodnosti v pospeševanje pijančevanja in ogrožanje javnega miru in reda.

Kraj vinotoča je zaznamovati z vidnim znamenjem (smrekovo vejico ali sličnim).

Za bivše Kranjsko velja, kakor rečeno, razglas c. kr. namešništva z dne 11. avgusta 1853, dež. zak. št. 181, ki določa:

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

Od tega večera se je Finkovo prijazno vedenje napram našemu junaku bistveno razlikovalo od malomarnega obnašanja, s kakršnim je občeval z drugimi gospodi. S kratkimi besedami povedano, Anton je postal ljubljenec »meniha v samostanu«; dostikrat ga je poklical Fink v svojo sobo, ponižal se je celo toliko, da se je potrudil po treh stopniščih do Antonove sobe, ako je ravno nameraval preživeti tu pa tam kak večer doma. Vsekakor so bili taki slučajji zelo redki. Anton je kmalu opazil, da je njegov novi prijatelj v mestu zelo poznana in ugledna osebnost, da vlada nad elegantno mladino s pravim despotizmom in da je pri ježi, lovu in drugih podobnih koristnih opravilih vodja in zaželjena avtoriteta. Bil je mlad, brhek, plemenit, veljal je za neizmerno bogatega in kar je pripomoglo največ do njegovega ugleda, znal si je neopaženo priboriti nadoblast nad vsakomur, ki je prišel z njim v dotiko; s tem si je podvrget mnogo, duševno manj samostojnih ljudi. — Vsled tega je bil

Fink veliko v družbi in je večkrat prihajal šele proti jutru domov. Marsikateri jutra je Anton že dolgo sedel pri svojih knjigah, ko se je Fink šele vračal s svojih ponočnih pohodov. Občudoval je življensko moč svojega prijatelja, ki je nato po eno- ali dvournem počitku zasedel svoj prostor v pisarni in ni tekem celega dopoldneva kazal nikakega sledu utrujenosti. Večkrat si je dovolil tudi predrznost, da je prišel par ur prepozno v pisarno ter se odstranil pred zaključkom službenih ur iz nje, kar ni sicer storil nihče izmed drugih gospodov. Najbolj pa se je Antonu čudno zdelo, da mu ni principal rekel vsled tega njegovega samostojnega vedenja nikoli žal besede, ampak je popolnoma molčal.

Tako je minila zima, in Antonu je poteklo leto dni, odkar ga je nežna ženska ročica prepeljala v spremstvu labudov čez ribnik. Celo leto so mu uhajale misli nazaj na to vožnjo.

8.

Izig je imel svoje prenočišče še vedno v hihi sobi, kamor se je vselil na dan svojega prihoda. Posluževal pa se je bore malo svojega stanovanja. Ako se je le mogel, se je izmuznil iz Ehrenthalove trgovine. Potikal se je po ulicah, pre-

žeče ogledoval vsakega mladega gospoda, o katerem je v svoji bistroumnosti menil, da bi bil voljan kaj kupiti ali prodati; iz obnašanja mimoidočih je takoj spoznal, kdo je dovtopen za male kupčije, in kdo ne. Nobena kupčija ni bila premalenkosna zanj. Kazal pa je tudi čudovite zmožnosti pri prenavljanju starih stvari. Črnim, obnošenim frakom je umel na nekak posebni način dati novi lesk, ki pa se je ravno dovolj dolgo držal, da je mogel kupce z njim preslepiti. Pri vsakem opravilu, ki ga je imel izvršiti za gospoda Ehrenthala, je skušal napraviti kako kupčijo tudi v svoj lastni prid. Na ta način si je pridobil toliko znanstev in odjemalcev, da je vzbudil zavist celo v starih krošnjarijih in mešetarijih. Pri svojih kupcijah pa se ni omejeval le na stare obrabljene predmete, akoravno je pri teh dosegel svoje prve in najštevilnejše uspehe. Postal je agent konjskih prekupovalcev, stopil v zvezo z zakonitimi izposojevalci denarja in pridobival stranke tem tankovestnim možem. Izposojeval je celo svoj lastni denar in bil pri tem tako nenavadno rahločuten, da ni nikoli več zahteval, nego petdeset od sto; izposojeval pa je le na kratko dobo in je bil vselej pripravljen, sprejeti ob roku dospetka, mesto gotovine, vsakovrstne stvari, ki se morejo prodati, in sicer za tako ce-

no, kakor jo je določil on sam kot izvedenec.

Poleg drugih dobrih lastnosti je imel tudi to, da se ni nikoli utrudil. Bil je čeli dan na nogah, pretekel za par beličev desetkrat isto pot, užival kraljevsko veselje nad vsakim pridobljenim tolarjem, otrešel raz sebe vsako neprijazno in surovo besedo, kakor kužek zadane mu udarce. Nobene urice užilka si ni privoščil, njegov najljubši in edini odpočitek je bil, če je na prste štel kupčije, ki so bile ravno v teku, in računal dobiček. — Pri svojih telesnih potrebah je bil čudovito skromen; njegova vsakdanja večerja je obstojala iz koščka kruha, ki je opoldne iz Ehrenthalove kuhinje skrivaj smuknil v njegov žep. Z obleko so ga oskrbovale njegove kupčije. Nosil je zategadelj poleti in pozimi črn frak in primerne čevlje; ker se mu je zdelo to koristno, si je pripel čez črn telovnik tudi pozlačeno verižico. Na ta način je nastopal med svojimi sovrstniki vedno kot gentleman; po pravici je namerič trdil, da mora vsak trgovec tako nastopati, da se ni treba nobenemu človeku stramovati, da je stopil z njim v kupčijske zveze. Iz vseh teh vzrokov je doživel po preteku prvega leta veselje, da so se njegovi šesteri tolarji tridesetkratno pomnožili.

(Dalje prih.)

»Točenje pod vejo, t. j. točenje vina in mošta na prostem v nalašč za to zgrajenih kočah, je dovoljeno le na letnih sejnih, cerkvenih prošenjih in drugih takih javnih slavnostih, na katere prihaja običajno večja množica ljudi, in sicer le v takih krajih, kjer ali sploh ni gostilne, ali kjer obstoječe gostilne ne morejo kriti potrebe tamkaj ob takih prilikah številske doše ljudske množice. Podelitev dovoljenja za točenje pod vejo pristojna okrajnim glavarstvom, ki morajo poprej zaslišati občinske predstojnike in se strogo držati v poštev prihajajočih policijskih, obrtnih, dohodninskih in pridobninskih predpisov. Zganje in druge podobne, umetno napravljene ali žgane opojne pijače ostanejo od točenja pod vejo vsekakor izključene. Točenje pod vejo se sme dovoliti v prvi vrsti le posestnikom vinogradov, razen tega pa tudi že upravičenim gostilničarjem dotičnega okraja, prvim, t. j. vinogradnikom, pa samo za izloč lastno pridelanega vina. Dovoljenje za točenje pod vejo mora natančno in točno označiti kraj, kjer, in čas, v katerem se sme izvrševati. O vsakem takem dovoljenju se mora obvestiti pristojno dohodarstveno okrajno oblastvo (sedaj okrajno upravo finančne kontrole), obenem pa se mora napoliti vsakega, ki tako dovoljenje prejme, da si izposluje dohodarstveno uradno dovolilo (sedaj overilo). Nadzorstvo nad pravnim izvrševanjem vinočaja pod vejo pristojno političnemu oblastvu.»

Določilo tega razglasa glede gostilničarjev je v nasprotju z določili obrtnega reda (predvsem zadnje novele z dne 5. februarja 1907, drž. zak. št. 26) in se mora vsled tega smatrati derogiranim, t. j. neveljavnim. Kajti koncesija za izvrševanje gostilničarskega in krčmarskega obrta s pravico točiti vino in sadjevec, se podeli po §§ 17., 18. in 39. obrt. reda vedno za gotov lokal, vsled česar je izvrševanje obrta vezano na ta lokal. Za prenos obrta v drug prostor v isti občini je potrebno posebno dovoljenje obrtnega oblastva, za prenos v drugo občino pa nova koncesija (§ 39.). O možnosti dveh ali več obratovališč v občini stajališča obrta govori zakon le pri prostih in rokodelskih, ne pa tudi pri koncesijiranih obrtih. Zato se v praksi splošno zahteva, da mora imetnik koncesijiranega obrta, ki hoče v občini stajališča obrta otvoriti novo obratovališče, prositi za novo koncesijo. S to prakso je v skladu tudi določilo § 19/1 obrt. reda. Za otvoritev podružnic pri dopuščenih obrtih je po § 40. obrt. reda potrebno posebno pismeno dovoljenje obrtnega oblastva. Dalje določa § 20. a, da izda obrtno oblastvo za samo začasno izvrševanje gostilničarskega ali krčmarskega obrta zunaj odobrenih stalnih obratovališč ob posebnih prilikah, kakor n. pr. pri ljudskih slavnostih, sejnih, cerkvenih shodih, vojaških vajah itd., od primera do primera posebno dovolilo, ki je pa zamorejo dobiti samo gostilničarji, ki izvršujejo svoj obrt v dotični ali pa v sosedni občini.

Z ozirom na rečeno se mora smatrati, da se ne more gostilničarjem z dovoljenjem za točenje pod vejo priznati, če tudi le začasno, drugo obratovališče.

Deloma vsled različnosti, pa tudi iz drugih razlogov so predpisi glede točenja vina lastnega pridelka ali točenja pod vejo potrebni reforme.

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

a) Vodne sile v Srbiji.

Vodne sile se uporabljajo za vodne mline in za gozdne žage in jih je dovolj po celi deželi, posebno pa v gorskih krajih. Vodne sile, ki se porabljajo za električno razsvetljavo imamo sledeče: Užice na Dječini ima v dobi nizke vode okrog

200 konjskih sil, Valjevo na Gradcu okrog 100 konjskih sil; Veliko Građišće na Peku ca. 100 konjskih sil; Niš na Nišavi 700 konjskih sil; Leskovac na Vučjanski reki okrog 200 konjskih sil; Ivanjica na Moravici okrog 100 konjskih sil; Paračin na Bjelici okrog 100 konjskih sil in Zajecar okrog 100 konjskih sil na Timoku.

Od teh se uporablja za električen pogon v industriji v Užicah za tkalnico in žago, v Nišu za razne tkalnice, usnjarske tovarne in mline itd. v Ivanjici za žago, v Paračinu za steklaro, v Zajecarju za oljarno, v Leskovcu za različna manjša podjetja in sicer povsod poleg razsvetljave dotičnega mesta. Izkoriščanje vodnih sil za električno razsvetljavo je preprečil zakon o trošarini.

Srbija ima mnogo vodnih sil v donavskih brzinah od Golubca do Sipa, dalje na svojih gorskih rekah in na večjih rekah. Brzine Donave bi lahko dale vsled ogromne množine vode, ako ravno padec ni tako velik, stotisoče konjskih sil in predstavljajo morda v Evropi največje objekte za pridobivanje vodnih sil. Med gorskimi rekami je omeniti gornji tok zapadne Morave in na pol dovršeno centralo v Ovčarski Banji, ki bi dala do 2.000 konjskih sil.

Med manjšimi rekami, kjer bi se lahko zgradile brez posebnih stroškov centrale in ki so ugodne za dolinske zatvornice je imenovali Dječino Rzav, Moravico, Pek, Bjelico in Timok v gornjem toku, Uvac, Raška Jelašnica, gornji tok Toplice, Rasina in Pčinja.

Med večjimi rekami je imenovati: 1. Ibar, ki bi lahko na več krajih dal večje sile in že na samem mestu Lakat okrog 3.000 konjskih sil; 2. Lim z in brez dolinskih zatvornic; 3. Prizrenska Bistrica, Tetovska reka in Bifoljska Bistrica bi bile ako ravno se že nekoliko izkoriščajo za vodne mline zelo ugodne za dobivanje velike energije, ker padajo na kratke razdalje z velikih višin; 4. Črna reka od kraja, kjer zapušča Bifoljsko polje do Kavadarcev; 5. Drin najprej pri Dabovjanu potem pa vzdolž prav do Prizrena; 6. Pusta reka pri več padcih.

V Jugoslaviji bi dobili velike padce na Drni, Timoku, gornjem toku Save, Drave, Kolpe, Zete, Bosne, Neretve, Krke in Tare.

Te reke bi služile za pridobivanje energije za pogon za industrijo, za razsvetljavo mest in za železniški obrat, ali pa za industrijo aluminija, karbida, azotne kisline itd. Srbija je bogata na belem premogu in poleg bogastva, ki ga ima v črnem premogu, ako ravno več v lignitih, lahko z mirnostjo pričakuje lepe bodočnosti.

(Dalje sledi.)

Iz pravosodne prakse.

OBRITNO SODISČE.

II.

Nesporno je, da je toženec odtegnil tožitelju, ki je bil pri njem čevljarski pomočnik, od zaslužka 959 K, vsled česar tožitelj ta znesek iztožuje.

Toženec ugovarja, da je izročil tožitelju nekaj nad 500 kvadratov usnje v komisijo, da ga proda. Tožitelj je prodal vse kože, razun dveh, ki jih je dobil kot vzorec. Ker tožitelj teh dveh kož vrednih 959 K ni vrnil, pridržal si je toženec ta znesek od njegove plače, ker ga je imel terjati od tožitelja kot odškodnino za nevrnjeni koži in ugovarja ta odškodninski znesek kot svojo profiterjalev.

Po zaslišanju priče I. K. je obrtno sodišče tožbenemu zahtevku ugodilo in toženca obsodilo v plačilo iztoževanega zneska 959 K z nekako sledečo utemeljitvijo:

Po izpovedbi priče I. K. je dokazano, da je toženec dal tožitelju usnje, da bi ga zanj prodal in mu obljubil, da bo kupnina presegajoča 31 K za kvadrat njegova. Toži-

telj je izročil usnje priči I. K. ter mu obljubil provizijo 3 K od kvadrata. I. K. je prodal razen dveh kož vse usnje trem kupcem, ki so plačali kupnino tožencu. Dve koži, ki ste bili namenjeni kot vzorec, si je I. K. pridržal, ker ni dobil provizije. Toženec je prišel že k njemu po ti koži, toda I. K. mu je rekel, da jih da le, če mu izplača obljubljeno provizijo.

Pri tem dejanskem stanju je bilo sodišče mnenja, da tožnika ni smatraji za samostojnega toženčevega komisijonarja, ker je tožnik le iskal kupca ne v svojem imenu, temveč izrecno v imenu toženčevega. To je razvidno zlasti iz dejstva, da so kupci plačali kupnino naravnost tožencu in da je toženec sam zahteval preostali koži od I. K. Zaradi tega tudi ne more zahtevati toženec vrnitev dveh kož od tožitelja, ki je kože po njegovem naročilu in v njegovem imenu izročil tretjemu in danega pooblastila ni prekoračil.

Toženčev kompenzacijski ugovor je vsled tega neutemeljen in je bilo v ostalem nespornemu tožbenemu zahtevku ugoditi.

Izvoz in uvoz.

Uvoz angleškega premoga v Nemčiji.

»Industrie-Kurier« poroča, da je v hamburško luko prispelo od 3. do 28. februarja 345.101 tona angleškega premoga.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Pokrajinska razstava v Novem Sadu. V Novem Sadu se vršijo priprave za pokrajinsko razstavo domačih proizvodov. Nadejajo se tudi, da bodo na tej razstavi razstavili tudi industrijalci in obrtniki iz ostali pokrajini naše države.

Industrija.

Novo industrijsko podjetje. V industrijsko čvrsto napredujočem Mariboru se je ustanovilo novo tovarniško podjetje za izdelovanje plutovinaslih izdelkov. Tovarna obratuje pod firmo: »Prva jugoslovanska tovarna plutovinaslih in lesnih izdelkov, Maribor, Splavarska ulica 7«, ter je opremljena z najmodernejšimi strojnimi pripomočki za izdelovanje zamaškov vseh vrst in količin, v vseh dimenzijah in za raznovrstne obrate; potem drugih predmetov iz prvovrstne plutovine, kakor vlog za čevlje, plavalnih pasov itd. Produkcija je prikrojena za dobavo na debelo in je tovarna v stanju brez zamudno dobaviti vsako količino zamaškov, osobito špeciálnih proizvodov za lekarne, drožerije, tvornice likerjev in kemikalij, potem pivovarne, vinske trgovine itd. Tovarna razpolaga s prvovrstnimi strokovnimi močmi, obratuje z električno silo ter je v stanju celotno potrebo države plutovinaslih izdelkov, posebno zamaškov, kriti. — Seveda omogoči to domače podjetje, ki ravnokar razpošilja vzorce, dobavo plutovinaslih zamaškov po ugodnejših cenah in tudi razmetoma v boljši kakovosti kakor inozemstvo in bo v stanju tudi s podobnimi obrati luzemska jako uspešno konkurirati.

Siemensova konkurenca. Siemens je dobil iz Amerike naročilo za 3000 elektro-bencinskih agregatov v poljedelske svrhe, ki so bili zgrajeni na Dunaju. Pri natančni kalkulaciji se je izkazalo, da je bil Siemens pri ceni 280 dolarjev za 100 dolarjev cenejši, kot ameriški ponudniki. S tem uspehom je dosegel Siemens, da je odpravil skrajšani delovni čas in bo moral uvesti celo prekournno delo.

Novi Dieselmotorji. Danska ladjedelnica Burmeister and Wain v Kopanju je zgradila nov Dieselmotor, ki razvija z valji iste dimenzije, kot stari dvojno moč. Ta nova iznajdba omogoča tudi zgradbo oceanskih brzoparnikov z dovolj močnimi motorji. Novi Dieselmotor je že naročen za linijski parnik Švedska-Amerika, ki ga grade v Newcastle in obsega 6 valjastih Dieselmotorjev novega tipa po 13.500 konjskih sil s hitrostjo 17 vozlov.

Svetlovna produkcija sladkorja. Iz Newyorka poročajo: Po objavi zveznega trgovskega urada bo produkcija

sladkorja na svetu znašala v tej kampanji 18.308.000 ton (v lanski kampanji je znašala 18.183.000 ton). Konzum, ki pred svetovno vojno ni znašal nikdar preko 17.506.000 ton, je znašal v zadnjem letu 18.650.000 ton in se bo v letu 1922/23 povečal najbrž še za 350.000 ton. Kuba je mogla razpečati celo proizvodnjo v množini 4 milijone ton in še preostanek predhodnega leta 1.200.000 ton. Sedanje zaloge na Kubi znašajo še samo 8.500 ton. Produkcija sladkorja v Zedinjenih državah je nazadovala dočim se je v Evropi in na Javi nekoliko povišala.

Carina.

Sušaški Irgovci in carinjenje zatečenega blaga. Finančni minister je sprejel deputacijo sušaških Irgovcev, ki so ga prišli prositi, naj se blago, zatečeno v Irgovskih skladiščih na Sušaku po odhodu Italijanov, ne podvrže carini, kakor so to zahtevali zagrebški Irgovci, ki so se uslašili konkurence. Odposlanci so izjavili, da v njihovih skladiščih ni prenakupičenega blaga, temveč ga je le toliko, kolikor se potrebuje za lokalno poljšnjo. Poleg tega je deputacija v svoj prilog navedla okolnost, da se carinjenje blaga tudi ni vršilo v drugi coni in da torej ni opravičeno izjemno stanje za tretjo cono.

Denarstvo.

Obtok bankovcev v Franciji se je od 1. do 8. l. m. pomnožil za 388.754.000 na 37.822.819.000 frankov.

Obtok bankovcev v Angliji se je po izkazu 8. l. m. zmanjšal za 472.000 na 123.468.000 funtov šterlingov.

Zlata pariteta v Avstriji znaša v času od 19. do 25. marca 14.500 kron.

Davki.

Razglas. V smislu člena 158. finančnega zakona za leto 1922/23, Uradni list št. 324 ex 1922, se objavlja, da se je odmera dohodnine in rentnine za leto 1922. za vse davčne zavezance izvršila. Davčni zavezanci se opozore, da se bodo plačilni nalogi dostavili le onim davkoplačevalcem, katerim za leto 1921. dohodnina ali rentnina ni bila predpisana; vli drugi davkoplačevalci pa odmerni izkaz lahko vpogledajo pri pristojnem davčnem uradu, odnosno v občinah izven sedeža davčnega urada pri občinskem uradu v času od 22. marca do 5. aprila 1923. Vsak davkoplačevalec ima pravico vpogledati le njegovo davčno dolžnost zadevajoče predpisne postavke, za druge davkoplačevalce pa le, če se izkaže s kolka prošlim pooblastilom v davčnih zadevah. Prošnji radi naznanila odmerne podlage, kolkovane s kolkom po 3 Din, je vložili pri davčnem okraj. oblastvu v Krškem. Morebitne prizive proti predpisu dohodnine ali rentnine, kolkovane s kolkom po 10 Din, je vložili v 15 dneh po preteku roka za vpogled, tedaj najkasneje dne 20. aprila 1923 pri davčnem okrajnem oblastvu v Krškem.

Promet.

Brzojavni promet z Rusijo. Poštni minister Vukičević je 18. l. m. izjavil častnikarjem, da bo od tedaj naprej olvorjen brzojavni promet s sovjetsko Rusijo.

Železniške tarife v Grčiji. Ravnateljstvo grških državnih železnic v Atenah je sklenilo, da se tarifa za osebni promet v I. in II. razredu poviša za 40% in v III. razredu za 25%. Tarifa za prevoz priljage in blaga se poviša za 70%.

Iz naših organizacij.

Trgovski gremij v Ribnici je na ministristvo Irgovine in industrije ter pošte in brzojava v Beogradu, predsedstvu pokrajinske uprave in poštneju brzojavnemu ravnateljstvu v Ljubljani predlagal sledečo prošnjo: da naj se vsled potrebe kupčijskega prometa med Dolenjsko in Reko nemudoma izvršijo sledeča dela, odnosno dopolnitve telefonske in brzojavne zveze: 1. Izmenja naj se železna žica iz Ribnice do Ljubljane za bronasto telefonsko žico. — 2. Telefonski vod naj se podaljša preko Kočevja Broda na Kolpi in Delnic na Sušak in Reko tako, da bo imela Dolenjska s svojim pristaniščem na Reki direktno telefonsko zvezo, ki jo potre-

buje za Irgovske in industrijske poslovne svrhe. — 3. Brzovjavni vod iz Novih Sel naj se podaljša do Broda na Kolpi, da bo mogoče direktno brzovjaviti na Reko, ne pa, kakor sedaj, ko morajo ili brzovjavke preko Karlovca, odnosno preko Zagreba na Reko. — 4. Enako naj se tudi zveže brzovjavni vod iz Slarega Irga z najprikladnejšo postajo železniške proge Karlovac—Ogulin—Delnice ter z brzovjavni omrežjem Grosuplje—Kočevje, da bo mogoč direktni brzovjavni promet po južnem delu Dolenjske, ki je bil pod Avstrijo vsled meje ob Kolpi prekinjen. — Končno pripomnimo, da bomo zadevo našemu državnozbornemu poslancu predlagali, da naj se za to važno gospodarsko zadevo v Beogradu energično pobriga.

Trgovski register.

V trgovski register so se vpisale naslojne firme: Aleksander Kesić, carinsko posredništvo na Jesenicah; Celestina Glavnik, trgovina s sadjem in zelenjavo na drobno in debelo v Ljubljani; L. Gradnik, trgovina s kurivom v Ljubljani; F. Novak, trgovina z galanterijskim, manufakturnim in modnim blagom, čevlji itd. v Ljubljani; M. Feldin, trgovina z mešanim blagom na drobno v Mariboru; Miroslav E. Španić, carinsko posredništvo v Mariboru; Harner Karola sin, žaga, mlin, Irgovina s stroji itd. v Murški Soboti; Jovan L. Acimović, carinsko posredništvo na Rakeku; Ivan Virant, carinsko posredništvo na Rakeku; Franjo Kočevar, Irgovina s slavbinimi Ivarinami v Središču ob Dravi.

V zadružni register sta se vpisali naslojni zadrugi: Privredna zadruga pravoslavne občine v Celju, r. z. z. o. z.; Splošna gospodarska zadruga na Krki pri Slični, r. z. z. o. z. Izbrisala se je Splošna gospodarska zadruga v Krškem zaradi končane likvidacije.

Dobava, prodaja.

Dobava električnega materiala. Pri ravnateljstvu drž. železnic v Subolici se bo vršila dne 30. marca t. l. oferlatna licitacija glede dobave raznega inštalacijskega električnega materiala. Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrlniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava skretniških svetiljk. Pri ravnateljstvu drž. železnic v Subolici se bo vršila dne 29. marca t. l. oferlatna licitacija glede dobave 2560 skretniških svetiljk. Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrlniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava napisnih tabel, pečalnikov, firm in štampiljk za finančno kontrolo. Dne 31. marca t. l. se bo vršila pri generalni direkciji posrednih davkov ministrstva za finance v Beogradu oferlatna licitacija za dobavo spodaj označenih predmetov za finančno kontrolo, in sicer: 935 komadov pečalnikov za vosek, 3995 komadov pečalnikov za vosek z arabskimi tekočimi številkami, 935 komadov štampiljk iz kavčuka z blazinico, 160 komadov firm (uradnih grbov) in 868 komadov napisnih tabel. Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrlniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Književnost.

V založbi »Jugosl. Lloyd« je izšla priročna knjiga za Irgovce: »Veliki Irgovački kalendar«, ki obsega med drugim vrsto zadnjih za Irgovce važnih zakonov in predpisov ter tarif. Knjiga se naroča pri zagrebški upravi »Lloyda«, Moravska 21 in stane po pošti 28 Din. Knjiga je prikladna in jo priporočamo! V isti založbi so nadalje izšle sledeče publikacije: Zakon o državnem savjetu i upravnim sudovima za ceno 9 Din; »Zakon o Irgovskom ugovoru između kraljevine SHS i Njemačke« za ceno 9 dinarjev.

»Industrija Dalmacije«, sestavlja Josip Lakatoš, izdal »Jugosl. Lloyd« v Zagrebu. Avtor, ki je znan po svojem temeljitem delu o »Industriji Slovenije«, obravnava v tem svojem novem delu ločno in vsesrnsko vse, kar ulegne zanimati o tej stvari. Naroča se pri upravi »Jugosl. Lloyd« za 15 Din (brez poštnine). Knjigo toplo priporočamo!

Iz pisarne ljubljanskega velesejma.

Priloge za III. ljubljanski vzorčni velesejem od 1. do 10. septembra 1923. Te dni je urad Ljubljanskega velesejma razposlal na vse znane mu naslove naših industrijskih, obrlnih in Irgovskih krogov vabila za udeležbo kot razstavljalce na letošnji velesejmski prireditvi in prijavnice tiskovine. Vsakdo iz interesiranih krogov, ki bi teh tiskovin slučajno ne prejel, se najljudneje naproša, da to javi sejemskemu uradu, ki mu jih bo lakoj poslal. Tudi sicer vse informacije daje radevolje pisмено in uslmeno urad Ljubljanskega velesejma v Ljubljani, Gosposvelska cesta. Telefon int. 140.

Razno.

Konferenca o južni železnici. Na konferenco o južni železnici sta prišla tudi dunajska bančna ravnatelja Mauthner in Rosenberg, da uredita razmerje med prioriteti in akcijonariji. Pogajanja polekajo v splošnem ugodno, da bodo v kratkem pričeli že lahko s plenarnimi sejami.

Plzenske pivovarne se nameravajo karlelizirati.

Hotelska delniška družba na Bledu. Ministrstvo za Irgovino in industrijo je odobrilo generalnemu ravnatelju Slavenske banke Avgustu Draprotniku, veleindustriju Francu Vokaču in drugim,

da ustanove delniško družbo z imenom »Internacionalna kopališčna in hotelska delniška družba s sedežem na Bledu«. Namen družbe je: graditi in nakupovati ali jemati v zakup hotele, restavracije, kavarne, bare, varieteje in kinematografska gledališča, da dovažajo in prevažajo polnike, gradi in obratuje ozkoimne železnice in opravlja plovitev s parniki in motornimi čolni. Osnovna delniška glavnica znaša en milijon dinarjev.

Nova klavzula v bančnih garantnih pismih. Finančno ministrstvo je odredilo, da morajo vsa garantna pisma v svojem besedilu vsebovati poleg oslavllega še naslednje: Banke se s tem pismom obvezujejo, da bodo v primeri neizpolnitve dogovora od strani N. N. (oseba se imenuje) na zahtevo državne oblasti lakoj, ne da bi čakale, da se ugotovi nemožnost plačanja N. N. položila (tu je naznačili vsoto v dinarjih).

Poštna hranilnica Beograd. Direkcija poštnih hranilnic v Beogradu je sestavljena. Njen urad se nahaja v zgradbi ministrstva pošle in brzovjava, ulica kralja Milutina 101.

Tržna poročila.

Z mednarodnega žitnega trga. Prošli teden so bile cene žitu na domačih in inozemskih Irgih naslednje (prenešene na dinarje): Srbija: pšenica 420, ječmen 300, oves 290, kuruza 250. — Vojvodina: pšenica 450, ječmen 310, oves 280, kuruza 240. — Dunaj: pšenica 540, rž 470, ječmen 300, oves 330, kuruza 340. — Berlin: pšenica 390, rž 380, ječmen 360, oves 340, kuruza 390. — Praga: pšenica 490, rž 380, ječmen 360, oves 390, kuruza 420. — Antwerpen: pšenica 540, ječmen 390, oves 420, kuruza 420. — New-York: pšenica 480, oves 360, kuruza 350. — Argentinija: pšenica 370, ječmen 270, oves 260, kuruza 250.

Alojz Drogenik
Celje

Manufakturna trgovina

Na drobno.
Na debelo.

Trgovec na deželni želi vstopiti v kupčijsko zvezo z

izvozniki jajc
in večjimi Ivrčkami z
deželnimi pridelki

katerim bi iste dobavljal. Interesentje naj pošljejo ponudbe na upravništvo Trg. lista pod: »Deželnimi pridelki«.

Na veliko in malo!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), nadalje potrebščine za krojače in šivilje, gumbi, sukanec, vezanine, svilo, tehnične decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

J. BALOH

galanterija, drobnarije, papir, pletarski izdelki

Na debelo in drobno

MARIBOR, Grajski trg 3

Raznovrstne

šolske zvezke

za srednje, obrtne in osnovne šole, kompandije, dnevnike in beležnice, raznovrstni papir in vse šolske in pisar. potrebščine dobavlja najceneje

TISKARNA „SAVA“, KRANJ.

Pozor! Za trgovce posebno ugodne cene!

Prometni zavod za premog

d. d.

v Ljubljani

prodaja

iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanški in
trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno I^a čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. centrala v Ljubljani,

Miklošičeva cesta 15./II.

Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

Fran Ravnikar

Ljubljana

Linhartova ul. 25

Stavbeno in umetno tesarstvo,
stavbeno mizarstvo, parna žaga
in lesna industrija.

Telefon št. 415.

Pošt. ček. zavod št. 11.428.

Prevzemanje zgradb, hiš, vil, stolpnih streh, vrtnih utic, balkonov, verand, stopnic, vrat, oken, mrežaste nosilnice za industrijske stavbe, za večje razpetine od 12 do 40 metrov po mojem sistemu.

Oglašajte v
! Trgovskem !
listu !

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Šelenburgova ulica štev. 1.

(PREJ) SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

KAPITAL in REZERVA Din 17,500,000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzovjavi: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPozITURE

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (menjalnica
v Kolodvorski ulici)